

The background of the entire page is a dense, overlapping pattern of various Hungarian coins, including 100 Forint, 200 Forint, and 500 Forint denominations. A decorative, gold-colored border with a repeating scalloped and lattice pattern frames the central text area.

Kollár Ferenc

KISHEGYES

Időutazás 250 év fizetőeszközeivel

**Magyar Kultúra Emlékívek Kiadó
2017.**

A kishegyesi lakosok az elmúlt 250 évben az alábbi fizetőeszközöket használhatták:

I. József 1705. december 24-én létrehozta a Wiener Stadt Banco-t, ez volt Bécs és egyben a Habsburg birodalom állami bankja. Mária Terézia idejében, 1762. július 1-jén a Wiener Stadt Banco közreműködésével kibocsátották az első papírpénzt; 5, 10, 25, 50 és 100 forintos címletekben, 1771. július 1-jén újabb bankjegyeket bocsátottak ki. Ekkor jelentek meg az eddigi címletek mellett az első 500 és 1000 forintos bankócedulák.

A következő bankjegyek 1784. november 1-jei keltezéssel kerültek forgalomba, akkorra már II. József rendelete alapján. Még halála előtt, 1784. november 1-jei keltezéssel újabb bankócedulákat hozott forgalomba.

II. Ferenc ideje alatt, 1796. augusztus 1-jei keltezéssel újabb bankjegyeket helyezett forgalomba, melyeket 1800. január 1-jei keltezéssel kiadott új papírpénzek váltották fel.

Miután 1805-ben a franciák elfoglalták Bécset, a pénzjegynyomda Pestre költözött. 1806. június 1-jei keltezéssel újabb formájú bankócedulákat hoztak forgalomba. 1809-ben, Bécsben a franciák Napóleon vezetése alatt továbbra is nyomták az eredeti nyomóeszközökkel az 1800-as és az 1806-os keltezésű bankócedulákat. Ekkorra a bécsi pénzjegynyomda már Nagyváradon folytatta a bankócedulák nyomását. Ezáltal kétféle bankócedula is forgalomban volt, és mivel csak a bankjegy papírjának árnyalatában különböztek egymástól, mindkettő forgalomban is maradhatott. Ezen körülmények között a papírpénz mennyisége meghaladta az 1 milliárd forintot. Emiatt a devalváció folyamatosan növekedett; ekkorra 100 ezüst

forintért 445, decemberben 960, 1811. márciusában 1200 papírforintot kellett fizetni.

Ezek folyományaként elrendelték a forgalomban lévő összes pénz és értékpapír leértékelését, miszerint minden 5 forint értékű bankócéduláért 1 forint értékű 1811. március 1-én kiadott „Einlösungsschein”-nek (váltóforint) nevezett új papírpénzt adtak cserébe. Ez a papírpénz 1816-ig volt valutája a birodalomnak. A hatalmas mennyiségű papírpénz is kevésnek bizonyult, ezért „Anticipations-schein”-nek nevezett új bankjegyet jelentettek meg 1813. április 16-ai keltezéssel.

1816-ban megalakult az Österreichische National Zettelbank, ezzel újabb devalválást foganatosítottak. Megállapították, hogy 250 váltóforint, vagy ennek megfelelő 1250 Wiener Stadt Banco-Zettel, 100 ezüst forinttal egyenlő.

Ez után még 1825. június 23-ai keltezéssel 5, 10, 25, 50, 100, 500, 1000 forintos bankjegy is forgalomba került. Ezt követően 1841. január 1-jei keltezéssel 5, 10, 50, 100, 1000 forintos bankjegyek, majd az 1847. január 1-jei keltezésű 5, 10, 100, 1000 forintos bankjegyek lettek további fizetőeszközök.

Ezek után újabb formában jelentek meg a régi fizetési eszközök, az úgynevezett „Cassa-Anweisung”-ok (pénztári utalványok), illetve az Almásybankók. Az aprópénzhiány miatt forgalomba kerültek a 6 és 10 krajcáros „Münzschein”-ek.

Kossuth Lajos 1848. augusztus 6-án hozta forgalomba az első magyar bankjegyet 2 forintos címletben. Ezt követte az 5 forintos bankjegy szeptember 6-án, majd október 8-án forgalomba kerültek az 1 forintos bankjegyek is. 1848. október 22-én került forgalomba a 100 forintos, majd ezt

követően 1849. március 24-én a 10 forintos bankjegy. 1848. január 1-jén az aprópénzhiány miatt megjelentek a 15 és 30 pengő-krajcáros bankjegyek is. Mivel ezek igen kis mennyiségben kerültek kiadásra, a bankókat feldarabolták, így csillapítva az aprópénz hiányát. 1849. július 27-én helyezték forgalomba Szegeden az új 2 pengő-forintos kincstári utalványt.

Időközben az osztrákok forgalomba hozták az úgynevezett „Reichsschatzschein” (birodalmi kincstári utalvány) nevű államjegyeket is.

1857-ben bevezették a 45 forintos osztrák értéknek nevezett új ezüst valutát, amely egészen 1892-ig forgalomban volt.

1860-ban a fémpénzek ismét kikerültek a forgalomból, ezért újabb krajcáros papírpénzeket nyomtattak, 1863. január 15-én pedig újabb forint bankjegyeket 10 és 100 forintos értékjelzésekkel.

Ezt követték az 1866. július 7-ei keltezésű bankjegyek 1, 5, 50 forintos címletekben.

1867-ben a Magyarországgal való kiegyezés után jutottak az immár független államok abba a helyzetbe, hogy előkészíthessék az aranyvaluta bevezetését. Megalakult az Oszták-Magyar Bank (Österreichisch-Ungarische Bank), majd 1880-ban megjelent az első kétnyelvű bankjegy; egyik oldalán német, a másik oldalán magyar szöveggel.

Ebben a korszakban is sok párhuzamos bankjegykiadás volt, így 1881-ben, 1882-ben, 1884-ben és 1888-ban is adtak ki újabb papírpénzeket. Ezek azonban mind csak 1, 5, 50 forintos címletek voltak.

Az osztrák-magyar forint 1892-ig, az immár aranyvaluta-alapú korona bevezetéséig volt forgalomban.

Az I. Világháború után Kishegyesen Jugoszláv dinár lett a fizetőeszköz. A Jugoszláv Királyság fizetőeszközét 1920-1941 között háromszor újították meg. A magyar hatalom visszatérése után 1941-1944 között pengő volt a hegyesi fizetőeszköz.

A II. Világháború után, 1944-ben megjelent a titoi dinár. A dinárt 60 éves történelme folyamán tizenkétszer módosították.

1966. január 1. denomináció miatt 2 nullát törölnek a dinárból.

1990. január 1. denomináció miatt 4 nullát törölnek a dinárból, ugyanakkor a többi tagköztársaság kiválása miatt csak egy bizonyos összegű régi dinárt lehetett beváltani a többit eldobáltuk.

1992. július 1. denomináció miatt 1 nullát törölnek a dinárból.

1993. október 1. denomináció miatt 6 nullát törölnek a dinárból.

1994. január 1. denomináció miatt 9 nullát törölnek a dinárból.

1994. január 24. denomináció miatt 7 nullát törölnek a dinárból.

A hegyesi munkás átlag havi fizetése

1970.	1.300.- dinár	(1 DM = 5 din)	260 DM
1975.	3.000.- dinár	(1 DM = 7 din)	430 DM
1980.	7.000.-dinár	(1 DM = 12 din)	585 DM
1985.	38.000.-dinár	(1 DM = 67 din)	565 DM
1989.	420.000.-dinár	(1 DM = 65 000 din)	6,5 DM
1994.	13.000.000.- dinár	(1 DM - 13.000.000.- din)	1 DM
2015.	45.000.- dinár	(1 EUR – 122 din)	369 EUR

Epilógus

250 év alatt vagy 30-szor változott a kishegyesiek fizetőeszköze. Magyar pénzük csak Rákóczi, Kossuth és Horthy alatt volt. Azok a ma is élő idős hegyesiek, akik 1920-ban születtek, 16 fajta fizetőeszközzel vásárolhattak 85 év alatt. Falujukat el sem hagyva 7 országnak voltak állampolgárai. Jugoszlávságuk ideje alatt huszonkilenc nullát – azaz 00000000000000000000000000000000 nullát töröltek a dinárból.

Gulden - 1771

Gulden - 1796

Gulden – 1800

Gulden - 1806

Gulden – 1811

Tausend
Gulden

N° 7471

Die Oesterreichische National-Bank bezahlt gegen diese Bescheinigung ein-
hundert Tausend Gulden Silbermünzen nach dem Conv. Fusse.

Wien den 1ten Jänner 1816.

Für die Oester. N. B. Bank.

J. Hoffm. v. Hoffm.
Lapp. Director
Hm

Gulden – 1816

Gulden - 1825

Gulden – 1834

Gulden – 1841

Gulden – 1847

Forint – 1848-1849

Gulden – 1854

Gulden - 1859

Gulden – 1863

Gulden - 1866

Gulden – 1880

Gulden - 1884

Gulden – 1891

Korona – 1902

Korona – 1904

Korona - 1907

Korona – 1913

Korona - 1914

Korona – 1918

Korona - 1919

Arany korona

Dinar – 1920-1929

Dinar – 1929-1941

Pengő – 1941-1944

Dinar – 1944-1946

Dinar – 1946-1955

Dinar – 1955-1966

Dinar – 1966-1985

Dinar – 1985-1990

Dinar – 1990-1992

Dinar – 1992-1993

Dinar – 1993-1994

Dinar – 1994

Dinar – 1994-1996

Dinar – 2000-2003

Dinar – 2003-

Kollár Ferenc

KISHEGYES

Időutazás 250 év fizetőeszközeivel

Kiadó:

Magyar Kultúra Emlékívek Kiadó

Nyomda:

E-Press Nyomda

ISBN 978-615-80152-5-7

Minden jog fenntartva.

A kiadvány egyetlen részlete sem sokszorosítható
semmiféle formában a kiadó engedélye nélkül.